

הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּהוֹלֵכִי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ.

הוֹלֵךְ וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה, שְׂכָר הֶלִיכָה בִּידּוֹ.

עוֹשֶׂה וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ, שְׂכָר מַעֲשֶׂה בִּידּוֹ.

הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה - חֲסִיד.

לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא עוֹשֶׂה - רָשָׁע:

(משנה, מסכת אבות, פרק ה, משנה י"ב)

אי זקופי הקומה

היה היה אי קטן ושמו "אי זקופי הקומה".

באי הזה, מקור הפרנסה היה בתעשייה של קטיף פירות סגולים מעצים גבוהים.

תכנית הלימודים בכל בתי הספר התמקדה כמובן בצמיחה לגובה,

כי ככל שהילד יגבה יותר, תעשיית הקטיף תהיה פורייה יותר.

ובכן, בסוף שנת הלימודים, מדדו את גובה התלמידים.

אלה שגבהו על פי הממוצע, קיבלו ציון ממוצע.

אלה שגבהו מעל הממוצע, קיבלו ציון לשבח.

אלה שלא גבהו מספיק, ננזפו קשות על כך שלא השקיעו מספיק,

שלא התאמצו, שלא היו מונעים למטרה.

כשיצאו התלמידים לקטיף -

אלה שהגיעו לגובה העצים, עסקו בקטיף הפירות הסגולים.

אלה שלא הצליחו להגיע, התחילו להפריע. בגלל ההפרעות,

לא הספיקו לקטוף מספיק פירות.

הלכו לשאול את האיש החכם שבאי - מה לעשות?

הציע החכם:

אפשר לנטוע עצים נמוכים יותר, שאליהם יוכלו להגיע הנמוכים יותר.

אפשר לספק סולמות כדי שהנמוכים יגיעו לגובה.

שאלו אנשי האי: כיצד ניתן ציונים? האם ניתן לאלה שקטפו מהעצים הנמוכים

כמו מהעצים הגבוהים? האם ילד שקטף בכוחות עצמו יקבל ציון כמו הילד

שנעזר בסולם?

אמר האיש החכם: "אההה! זו שאלה חשובה.

עליכם להחליט החלטה חשובה. במה אתם מעוניינים? בפירות או בציונים?

(מקור לא ידוע)

רב פרידא היה לו תלמיד אחד שהיה שונה לו ארבע מאות פעמים וגמר ולמד.

יום אחד ביקשו אותו לדבר מצוה. שנה לו, ולא למד.

אמר לו: הפעם מה שונה? אמר לו: מאותה שעה שאמרו לאדוני שיש דבר מצוה הסחתי

דעתי, וכל שעה אמרתי, עכשיו עומד אדוני, עכשיו עומד אדוני.

אמר לו: תן דעתך ואלמד אותך. חזר ושנה לו ארבע מאות אחרוני פעמים נוספות.

(בבלי, עירובין, דף נ"ד, ע"ב)

לרבי פרידא היה תלמיד, שהיה צריך ללמוד כל דבר ארבע מאות פעמים עד שלמד.

יום אחד, כשישב רבי פרידא עם תלמידו ללמוד, ביקשו מרבי פרידא שיבוא לדבר מצווה. הסכים -

והמשיך ללמוד עם התלמיד. אך הפעם גם לאחר שחזרו על הלימוד ארבע מאות פעם - לא למד.

שאל אותו רבי פרידא: מה השתנה הפעם?

ענה התלמיד: מאותו זמן שאמרו לאדוני שרוצים שילך לדבר מצווה - הסחתי דעתי. וכל רגע

אמרתי: עכשיו ילך הרב, עכשיו ילך הרב, ולכן לא הצלחתי להתרכז בלימוד.

אמר לו רבי פרידא: אם כן, התרכז עכשיו - ואלמד אותך.

חזר ולימד אותו ארבע מאות פעם נוספות.